

Štábní kapitán pěch. Frant. Petráček:

Použití kanonů proti ÚV.

Ú v o d.

Ačkoli před konstrukcí každé nové zbraně musí být pro ni stanoveny základní taktické požadavky, může být rozhodujícím podkladem pro taktické použití zbraně již konstruované především důkladná znalost jejich technických vlastností.

Tak je tomu i s kanony proti ÚV., jimiž byla pěchota (jezdecko) moderních armád vyzbrojena teprve po skončení světové války.

Nemáme dosud po této stránce válečných zkušeností, o které bychom se mohli při použití kanonů v boji spolehlivě opřít.

Neméně důležitým činitelem, který má na použití kanonů proti ÚV. vliv, jsou technické a taktické vlastnosti cílů, proti nimž jsou kanony určeny. Útočná vozba učinila však po světové válce takové pokroky, že by bylo velmi zpátečnické brát v úvahu jen zkušenosti získané ve světové válce. Na jejím sklonku byly na bojišti tanky, jejichž maximální rychlost v terénu nepřekročila 6 km/hod. a jež před nepatrnou poměrně překážkou zůstaly bezmocně stát. Dnes se mohou moderní typy tanků pohy-

*) Pro zpracování použito kromě běžné literatury a předpisů zejména přednášky pplk. gšt. R. Feistmantla z roku 1935 na VŠV. a přednášek z pařížské válečné školy a článků mjr. Desré v Revue d'Infanterie, roč. 1936, číslo srpnové a zářijové (L'infanterie et le problème des localités).

bovat i terénem rychlostí několikrát větší a překonávat značné překážky. Mluví se v dohadách dokonce o obřích tancích s mohutným pancířem, vážících stovky tun, vyzbrojených i nejtěžšími děly a schopných pojmout posádku 100 i více mužů.

Musíme proto pilně studovat otázku aktivní obrany proti ÚV. po stránce materiální i taktické paralelně s prudkým vývojem útočné vozby a se způsobem jejího použití v budoucím boji, a to tím spíše, že ÚV. má před protitankovými zbraněmi podstatný vývojový náskok.

Mluvíme-li zde jen o aktivní obraně, nepodceňujeme nijak prostředky pasivní obrany, neboť jenom účelně organisovanou kombinací obou prostředků bude se moci pěchota proti útočné vozbě bránit i ubránit.

Ve Vojenských rozhledech 1934, čís. 10 a 11 jsem nastínil v článku „Doprovodné a protitankové zbraně pěchoty“ technické požadavky na protitankovou zbraň.

Přes to, že dnešní článek má být jen doplněním vzpomenuté studie, považují v zájmu souvislosti za nutné, abychom se stručně zmínili o technických vlastnostech protitankového kanonu, aspoň o těch, které mají vliv na použití těchto zbraní v boji.

Vlastnosti kanonů proti ÚV.

a) Velká počáteční rychlost střely, nutná proto, aby byl spolehlivě prorazen pancíř určité tloušťky, způsobuje, že dráha střely je velmi plochá, mnohem plošší nežli u kulometu. Bude tedy přestřelování vlastních jednotek působit obtíže, a to především v těch podnicích, kdy vlastní jednotky budou na otevřeném terénu (útok).

Z toho vyplývá, že by kanony mohly být v útoku umístěny buď:

1) v palebné základně tam, odkud by mohly působit bez nebezpečí, že by svou palbou pěchotu ohrozily, nebo

2) za palebným sledem, při čemž by již vlastní vojska mohla být palbou ohrožena, nebo konečně

3) přímo v palebném sledu, avšak jen tehdy, kdyby kanony byly chráněny pancířem (tank).

Zdálo se by tedy, že by mělo být nárazové energie, již je třeba k prorazení pancíře, dosaženo nikoli velkou počáteční rychlostí, která ztěžuje přestřelování, nýbrž zvětšením váhy střely. To by však bylo řešení ještě méně šťastné, protože by způsobilo spoustu nevýhod, o nichž jsem se zmínil v svém dřívějším článku. Bude tedy nutno v útoku počítat s uvedenými třemi možnostmi anebo je kombinovat tak, jak to situace vyžaduje a okolnosti dovolují.

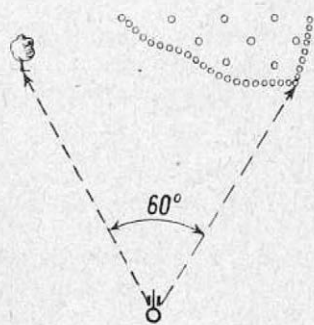
Kromě toho se tu znovu vyskytuje starý požadavek, aby pěchota měla i takové protitankové zbraně, jež by nemusily sice mít účinek na tak velkou dálku jako kanony, ale které by byly tak pohyblivé, že by se mohly snadno dopravovat v prvním sledu. Takové zbraně (protitankové pušky) by se velmi dobře osvědčily v konečném údobí útoku, kdy dochází k protí-útoků nepřátelské ÚV. a kdy jde většinou o střelbu na kratší vzdálenosti.

b) Velmi dobrá přesnost střelby, jež těsně souvisí s velkou počáteční rychlostí, zaručuje sice střelecký úspěch i na vzdálenosti poměrně větší, avšak kanon se tím předčasně prozrazuje. Jestliže protivník provádí útok s ÚV., postará se určitě i o palebnou podporu, jejímž úkolem bude umlčet anebo zničit protitankové zbraně. Tato podpora bude velmi vydatná již proto, že protivník jí bude chránit svůj drahocenný materiál — tanky.

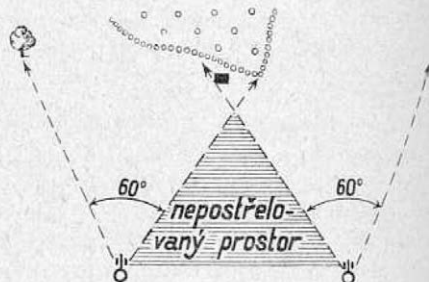
Nesmí nás tedy přesnost střelby svádět k předčasnému zahájení palby a tedy ani k prozrazení palebných stanovišť kanonů.

c) Vysoká kadence střelby, již jsem v své studii stanovil na 12 mířených ran za minutu, nám dovoluje, že můžeme palbu zahájit i na kratší vzdálenosti, kdy můžeme využít větší přesnosti zbraně a průbojnosti střely.

d) Průbojnost určitého pancíře není rozhodující pro to, abychom zásadně zahajovali střelbu na maximální účinný dostřel, nýbrž dává nám možnost prorazit i tlustší pancíř, ovšem na kratší vzdálenost, nebo dovolí účinnou střelbu na větší dálky, když má cíl pancéřování slabší a zbraň se prozradit nemůže.



Obr. 1.



Obr. 2.

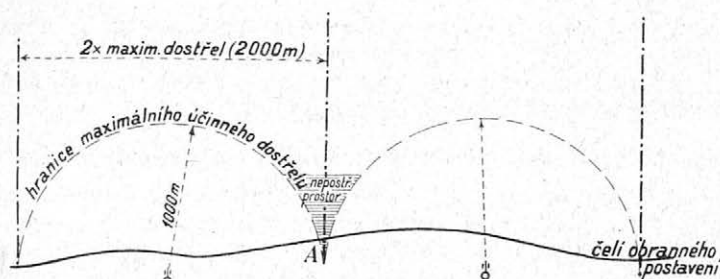
e) Rozsah jemného odměru (t. j. možnost rychlé změny směru hlavně bez pohybu zadní lafety) je u každého protitankového kanonu velký. Má však význam spíše technický než taktický.

Předpokládejme, že kanon má rozsah odměru na př. 60° . To však neznamená, že bychom při stanovení úkolu pro kanon měli brát v úvahu jen možnost střelby v úhlu 60° na př. (viz obr. 1) stanovením dvou předmětů v předpolí (strom, okraj lesa), jejichž spojnice s palebným stanovištěm by svíraly tento úhel. Podobné stanovení úkolu v pásmu zužujícím se ke zbraní by způsobilo, že by v blízkosti palebných stanovišť vznikaly nepostřelované prostory (obráz. 2).

Proto je třeba stanovit úkoly pro jednotlivé kanony určitěji, na př. oboustranným ohraničením pásma, do něhož má kanon svou palbou působit. Toto pásmo se nesmí směrem k palebnému stanovišti zužovat, nýbrž musí být přibližně stejně široké jako v předpolí.

Většinou však stačí stanovit úkol kanonu určením onoho úseku vlastního obranného postavení, do něhož má kanon zabránit vniknutí ÚV. Prodloužením tohoto úseku do předpolí, t. j. stanovení hranic určením vhodných předmětů v terénu, je pak věcí technického provedení velitele kanonů (velitele čety, roty).

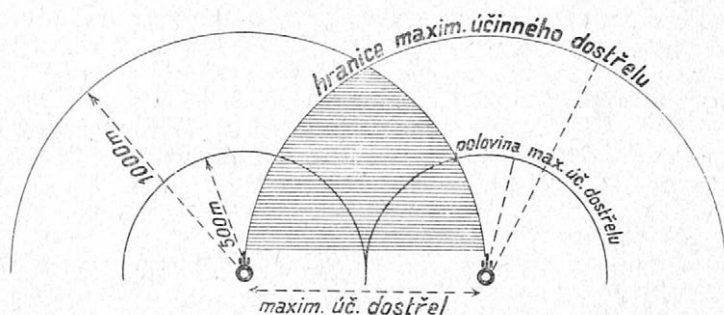
f) Maximální účinný dostřel (na př. 1000 m) by nás mohl svést k tomu, že bychom šířku pásma, do něhož má kanon působit, stanovili nesprávně dvojnásobkem maximálního účinného dostřelu (obráz. 3).



Obr. 3.

Pak by před místem A obranného postavení vznikl nepostřelovaný prostor.

Proto zužujeme pásmo činnosti jednotlivých kanonů asi o polovinu (obr. 4), čímž máme zaručeno, že nemusíme zahajovat palbu na maximální účinný dostřel (předčasné prozrazení!),



Obr. 4.

pásmo činnosti jednotlivých kanonů se přesahuje, je-li některý kanon z boje vyřazen, může sousední kanon působit i do jeho pásma (částečně).

Tato úvaha nám může být spolehlivým vodítkem pro stanovení úkolů jenom v rovině; ve zvlněném terénu budou hranicemi pásma činnosti jednotlivých kanonů terénní celky, pokud nepřesáhnou celky palebné.

g) **Střelivo k a n o n u.** Nelze považovat za nutné, aby kanon kromě normálního pancéřového střeliva měl ještě střelivo jiné, na př. nárazové s okamžitým zapalovačem. Máme-li je však nebo předpokládáme-li, že kanonů může být použito i ke střelbě na jiné cíle než na ÚV., musíme být při použití kanonů ke střelbě na tyto cíle velmi opatrní, aby kanon nebyl odcizován svému hlavnímu poslání.

Po střelecké stránce skýtá však tato střelba při přesnosti, jakou se kanon vyznačuje, dobrou naději na úspěch, ovšem jen tehdy, jestliže bude prováděna jen p ř í m á s t ř e l b a, která zaručuje nejrychlejší účinek při malé spotřebě střeliva. Tato střelba však nemůže být prováděna na cíle odolné, proti nimž je účinek poměrně malého granátu s okamžitým zapalovačem nedostatečný. Na odolnější cíle by však mohlo být použito pancé-

řových granátů, které mají zapalovač se zpožděním, avšak jen tehdy, je-li tohoto střeliva tolik, že ho zbude dostatek ke střelbě na ÚV.

Pro nepřímou střelbu není kanon dobře způsobilý (velmi plochá dráha střely, malý účinek nárazových granátů atd.).

Všeobecné zásady pro použití kanonů taktickými veliteli.

Hlavním úkolem pěchotních kanonů je zničit lehká a střední, na kratší vzdálenost i těžší útočná vozidla; vedlejším může být střelba na jiné nepohyblivé, důležité a přesně zjištěné cíle.

Povaha zbraně a vlastnosti cílů, na něž bude kanon nejčastěji střílet, vyžadují, aby palebnou jednotkou byl jeden kanon (t. j. družstvo).

Oba své úkoly plní kanony zásadně přímou střelbou, vedlejší pak ze záměnných palebných stanovišť.

Pro střelbu na ÚV. jsou pěchotní kanony především způsobilé, neboť svou pohotovostí k palbě, úhlovou pohyblivostí a rychlostí střelby umožňují zasáhnout proti těmto cílům s takovým úspěchem a rychlostí, jakých bychom se od jiných zbraní nemohli nadíti,

zbraň svou přesností zaručuje zasažení i rychle se pohybujícího cíle, a to i tehdy, je-li poměrně malých rozměrů,

pancéřový granát je způsobilý prorazit i velmi hodnotný pancíř a vybuchnout teprve po proniknutí jím, tedy uvnitř vozu, čímž je obsluha a tím i vůz sám vyřazen z boje.

K vedlejším úkolům můžeme kanonů použít v těchto případech:

je-li nájezd ÚV. pro přirozené nebo umělé překážky nemožný,

jde-li o postřelování nebezpečných a přesně zjištěných cílů, na které ostatní pěchotní zbraně svým účinkem nestačí,

jestliže účinek střelby vyváží možné prozrazení kanonu,

v kritických okamžicích boje.

Při vlastnostech moderní útočné vozby je však dnes velmi nesnadné stanovit s naprostou jistotou, které prostory jsou pro ÚV. nesjízdné, a proto bude výhodnější v sporných případech raději s vystoupením ÚV. počítat, nežli se jí dát překvapit.

Pro použití kanonů se rozhoduje taktický velitel:

1. na podkladě situace a úkolu své jednotky, podle její šířky a hloubky a podle úkolů sousedů,

2. podle zpráv o nepřátelské ÚV. a podle možnosti jejího zásahu vůbec,

3. podle terénu a pravděpodobných směrů nájezdů, při čemž bere v úvahu povětrnostní podmínky, které mají vliv na sjízdnost terénu i na možné směry nájezdů,

4. podle počtu prostředků aktivní OPÚV. (i jiné zbraně než kanony: útočná vozba, VKPL., dělostřelectvo atd.),

5. podle možností pasivní OPÚV.

Podle vytčených zásad stanoví taktický velitel jednotkám pěchotních kanonů úkoly, v nichž uvede zvláště:

a) zprávy o ÚV. (počet, typy, výzbroj, odolnost pancíře, zranitelnost, způsobilost překonávat překážky) a jejich zjištěnou nebo předvídanou činnost,

b) místo a úkol kanonů,

c) místo a úkol ostatních prostředků aktivní OPÚV. a jejich součinnost s kanony,

d) součinnost všech prostředků aktivní i pasivní OPÚV.,

e) úpravu hlásné služby proti ÚV. a smluvená znamení pro poplach,
f) obranu všech aktivních prostředků OPÚV. proti nízkým náletům
bitevních letadel, jimiž bude útok často prováděn.

Kdykoli to okolnosti dovolují, přidělí velitel úkoly jednotkám pěchotních kanonů na podkladě osobního průzkumu.

Hlásná služba OPÚV.

Aby pěchotní kanony a ostatní složky OPÚV. mohly splnit svůj úkol včas, je nutno, aby každý velitel v mezích své působnosti organizoval hlásnou službu OPÚV.

Její prostředky jsou:

letectvo,

prezvědění, průzkumné, zajišťovací jednotky a zpravodajské orgány, zvláštní pozorovatelé.

Úkolem hlásné služby OPÚV. je zjistit a včasné hlásit ÚV. O útočné vozbě se snažíme získat co nejpodrobnější zprávy (počet, umístění, druh, technické vlastnosti, zvláště tloušťka a hodnota pancéřování, zranitelnost některých částí, rychlost pohybu na komunikacích i v terénu, schopnost překonávat určité překážky, výzbroj atd.). Úplnosti těchto dat bude možno dosíci teprve postupem doby, a proto musí být hlásná služba organizována nepřetržitě a v širokém měřítku. Zprávy musí být navzájem ověřovány a doplňovány, aby mohly být dány ve známost všem jednotkám. Často bude možné, aby se prostředky hlásné služby omezily jen na hlášení poplachu, při čemž však musí být vždy udán směr, z kterého nebezpečí hrozí. Objeví-li se ÚV., musí být její činnost stále sledována, aby všechny jednotky, které jí mohou být ohroženy, byly o směru nebezpečí uvědomovány. Proto musí být smluvená znamení stanovena tak, aby jimi bylo možno nejen vzbudit poplach, ale i naznačit ohrožený směr (na př. rakety vypálené ve směru, odkud nebezpečí hrozí). Poplach musí být podobným způsobem dáván dále.

Kromě této hlásné služby OPÚV., organizované taktickými veliteli a zabezpečené několika prostředky pro ten případ, že by některý selhal, musí být zajištěna ještě přímá ochrana kanonových jednotek jejich vlastními prostředky (pozorovatelé).

Protože se ÚV. prozrazuje zpravidla nejdříve hlukem, bude se nepřítel snažit střelbou a p. vystoupením své ÚV. zastřít. Toho si musí být vědomy zvláště orgány hlásné služby a nesmějí se dát tím zmást.

Úkoly velitelů kanonových jednotek.

Přes to, že velitelé kanonových jednotek jsou zpravidla takticky podřízeni těm velitelům, jejichž jednotky mají chránit především proti ÚV., bude nutno jim ponechat určitou samostatnost jednání. Nesmí se to však dít takovou měrou, aby odpovědnost ležela jen na bedrech velitelů kanonových jednotek.

Taktičtí velitelé budou moci uplatnit svůj vliv na jejich činnost jen před vystoupením ÚV., nikoli však již během útoku samého, kdy k tomu prostě již není času a kdy by naopak zásah nadřízeného velitele mohl velitele kanonových jednotek desorientovat. Výjimkou jsou tu motorizované kanonové jednotky, s nimiž bude možno disponovat ještě před samým útokem nepřátelské ÚV., ovšem jen v úzkém rozsahu.

Velitelé kanonových jednotek (čet, rot) jsou technickými poradci svých velitelů. Jakmile však jsou kanony zasazeny, meškají u svých jed-

notek, a to u těch družstev, která mají nejdůležitější úkol a odkud mohou přehlednout co možná celou situaci. Pak řídí tam palbu po taktické stránce, t. j. určují cíle, které je nutno vzhledem k jejich nebezpečnosti a se zřetelem na celkovou situaci postřelovat především. Technické řízení střelby ponechávají však velitelům družstev. Mohou si však — a to bude dosti často — vyhradit okamžik zahájení palby. To však bude možné jen tam, kde bude mít velitel čtyry dostatečný přehled o situaci, jinak si může vyhradit zahájení palby jen u těch družstev, která budou mít palebná stanoviště blízko něho.

Nejsou-li kanony dosud v palebných stanovištích, provádí velitel kanonové jednotky průzkum, který se vztahuje na:

ohodnocení terénu vzhledem k úkolům již stanoveným nebo předvídaným,

volbu nebo předvídaní stanovišť (palebných, vyčkávacích, hotovostních a záměnných) a možnost vzájemné součinnosti kanonů,

průzkum skrytých cest do palebných stanovišť,

možnost blízké hlásné služby vlastními orgány.

Palebná stanoviště mají vyhovovat těmto podmínkám:

mají umožnit, aby kanony mohly působit do celého přiděleného pásma,

aby kanony měly vzhledem k střelbě na ÚV. výstřel na maximální účinný dostřel (výhled na vzdálenost větší) a aby jejich střelba neohrožovala vlastní jednotky,

aby byla možná vzájemná podpora kanonů,

mají být skryta před nepřátelským pozorováním a vzdálena od nápadných míst a chráněna před účinkem nepřátelských bojových prostředků,

aby je bylo možno zaujmout nenápadně a bylo možné kanony zásobovat střelivem a změnit jejich palebná stanoviště,

je-li v blízkosti komunikace, aby byla postřelována podélně.

Kdykoliv je to možné, připravujeme předem úpravu a zastření stanoviště.

Vzhledem k okolnostem, za kterých bude kanonů používáno, nebude možné, aby všechny tyto podmínky byly vždy splněny. Pak bude žádoucí, aby kanony zůstaly kryté na střehu v samé blízkosti vyhlédnutých palebných stanovišť a zaujaly je teprve před samým zahájením palby. Po skončení palby nařídí velitel buď stáhnout kanony zpět do krytu nebo přemístit do jiného palebného stanoviště.

Velitel kanonové jednotky musí umět rychle posoudit situaci, musí být rozhodný, musí umět krátce a jasně rozkazovat a musí svou statečností být vzorem.

Činnost kanonových jednotek za různých údobí boje.

1. Zajištěný pochod.

Pro zasazení kanonových jednotek za zajištěného pochodu je rozhodující, zda pochodující jednotka má na obou stranách sousední proudy, či nikoliv.

V prvním případě, je-li mezi proudy přehledný terén, musí být věnována pozornost hlavně zajištění dopředu. Pochoduje-li proud samostatně, nutno pamatovat ještě na zajištění boků.

Úloha pěchotních kanonů bude za zajištěného pochodu důležitá již proto, že užít pasivních prostředků bude možno jen proti obrněným autům,

pokud povaha terénu nedovolí, aby opustila komunikace. Při zajištěném pochodu bude však velmi pravděpodobné střetnutí s tančíky.

Není-li pochoduující proud zajištěn vlastními tančíky a OA. (tanky bývají přiděleny jen výjimečně), leží celá tíha obrany proti ÚV. zpravidla jen na kanonech.

U samostatných proudů musí být kanony učeněny do hloubky tak, aby byla chráněna celá sestava pochoduujícího proudu, zvláště pak její boky. Proto musí být kanony — zvláště jsou-li motorisovány — přiděleny i bočným a podle potřeby i zadním vojům.

Počet kanonů potřebných k zajištění pochoduující jednotky závisí na její hloubce, na ostatních aktivních prostředcích OPÚV., na terénu a na zprávcích o nepřátelské ÚV.

V noci je činnost ÚV. silně omezena, a proto není třeba klást na OPÚV. takový důraz.

Četa pěchotních kanonů, přidělená předvojovému praporu, bude mít nejčastěji jeden kanon v čele předvojového houfce, další kanony budou včleněny do hloubky valného voje, ale tak, aby bylo spolehlivě chráněno i jeho čelo. Čelnímu kanonu připadá ochrana pochodové osy a terénu v její blízkosti, ostatní kanony chrání boky.

Jestliže ústí na pochodovou osu samostatného proudu jiné komunikace nebo ji křížují, bude nutno tato místa zvláště chránit. Jestliže to okolnosti dovolují, použijeme k tomu pasivních prostředků (nájezdých min a p.); ty však musí být střeženy, aby je nepřítel nemohl odstranit.

Kde pasivní obrana těchto míst není možná, nebo kde by byla vzhledem k utváření terénu nedostatečná, nutno je chránit kanony, jimž může být podle potřeby dána záštita. Je nejlépe, mohou-li být taková místa chráněna kanonovými jednotkami motorisovanými, aby pochoduující proud nebyl ochuzován o své organické prostředky.

Kanony se musí během zajištěného pochodu pohybovat tak, aby mohly kdykoliv účinně zasáhnout. Probíhá-li komunikace, která tvoří pochodovou osu, soutěskami, terénními zářezy, bude nutno, aby kanony těmito místy rychle projely nebo aby dočasně opustily komunikaci.

Velitelé kanonových jednotek musí podle pozorování podezřelých míst nebo na základě průzkumu na mapě předvídat palebná stanoviště v blízkosti komunikace nebo přímo na ní, aby mohla být rychle zahájena palba.

Dojde-li k nájezdu ÚV., musí se jednotky pochoduujícího proudu rychle rozptýlit v terénu, jednak pro svou ochranu, jednak proto, aby umožnily střelbu kanonů.

Při zajištěné zastávce umístíme kanony zcela blízko pochodové osy, ale tak, aby celý proud byl chráněn proti překvapení útočnou vzbou.

2. Přibližování a zjednávání dotyku.

Za přibližování a zjednávání dotyku bude úloha kanonů velmi obtížná hlavně tehdy, nedovolí-li terén použít normálních způsobů dopravy a musí-li být kanony taženy mužstvem.

Velitelé vedou své rozčleněné jednotky tak, aby bylo co nejvíce využito terénních krytů i skrytů a kanony aby mohly být dopravovány normálními dopravními prostředky.

Nebyl-li s nepřitelem dosud zjedнан dotyk, snažíme se postupovat s kanony hned za čelními rotami nebo v jejich zadních sledcích, ale vždy tak, aby byly dostatečně chráněny sestavou. Je-li terén přehledný, může

být kanonů použito i proti jiným cílům než proti ÚV., jsou-li splněny podmínky již dříve vzpomenuté.

Za přibližování se kanony vyhýbají nápadným místům a prostorům, na něž je položena dělová palba.

Nemohou-li kanony za zjednávání dotyku dále postupovat, zaujmou krytá hotovostní postavení, aby v čas potřeby mohly zasáhnout proti ÚV. Jakmile to situace dovolí, musí zahájit další postup.

3. Útok a pronásledování.

Při vyrazení vlastních jednotek k útoku nelze zpravidla počítat s vystoupením nepřátelské ÚV. Nepřítel jí však může použít k protiútku.

Proto umísťujeme část kanonů v palebné základně a část (co možná motorisovaných kanonů) posuneme za palebný sled, aby byla pohotově k palbě proti ÚV. při nepřátelském protiútku.

Je-li vlastní útok podporován tanky, je úloha kanonů podstatně ulehčena a kanony pak převezmou ochranu tanků (střelba na protitankové zbraně).

Je-li možno umístit kanony v takové palebné základně, že prostor předvídaných protiútoků je v mezích účinného dostřelu, a nedovoluje-li situace a terén, aby aspoň část kanonů mohla být předsunuta, mohou kanony zajistit vlastními jednotkami ochranu proti ÚV. s místa.

Po dosažení cíle musí být kanony rychle předsunuty, aby mohly čelit dalším akcím nepřátelské ÚV., nebo nepoužil-li nepřítel dosud ÚV., aby mohly působit proti ostatním nebezpečným cílům a zajistit tak úspěch vlastních jednotek.

Nezdařil-li se útok, zůstanou kanony (nejsou-li motorisovány) zpravidla na dosažených místech a plní svou úlohu střelbou na zbraně, které jsou nejnebezpečnější.

Ustupuje-li nepřítel, postřelují kanony zbraně, které mu mají umožnit ústup.

4. Obrana.

Použití kanonů v obraně závisí na tom, zda obranné postavení je v „tankovém“ prostoru, či nikoliv.

Donedávna bylo obranné postavení voleno se zřetelem na palbu pěchotních zbraní (kulometů) a na nutnost pozorovatelů. Dnes se namnoze uplatňuje zásada, že není myslitelné takové obranné postavení, které by nebylo voleno především vzhledem na OPÚV. Vyhýbáme se tím tedy tankovým prostorům, ale současně snižujeme palebnou výkonnost pěchotních zbraní, protože překážky proti ÚV. tvoří zpravidla hluché prostory kulometů.

Zde bychom si měli být vědomi toho, že nechceme znemožnit jen pohyb nepřátelských tanků, ale že stejně — namnoze i více — nežádoucí je i pohyb nepřátelské pěchoty, jež jediné může využít úspěchu tanků a rozšířit jej. Pohyb útočnickovy pěchoty může být zastaven jenom souvislým palebným systémem.

V obraně, zvláště jsme-li ve vybudovaném postavení, můžeme s činností nepřátelské ÚV. počítat s velkou pravděpodobností. Protože se tanky objeví určitě ve větších množstvích, musíme jim čelit nejen aktivními, ale i všemi možnými prostředky pasivními. Organisovaná kombinace všech složek OPÚV. je tu nezbytně nutná a musí být neustále zdokonalována.

Pěchotní kanony umísťujeme v rámci celkového obranného systému proti ÚV., aby jejich účast v OPÚV. byla zajištěna hloubkově i šířkově.

Palebná stanoviště volíme tak, aby kanony trpěly co nejméně dělovou palbou a aby mohly zůstat až do rozhodného okamžiku utajeny. Proto jim v obraně nedáváme zásadně vedlejší úkoly (na jiné cíle než na ÚV.), vyjma případy, kdy vystoupení tanků je spolehlivě nemožné. Potom však bude ale výhodnější disponovat kanonovými jednotkami do jiných částí obranného postavení, kde by jich mohlo být použito k OPÚV.

Kanony mají být tak umístěny, aby zničily nepřátelskou ÚV. dříve, než vnikne do obranného postavení, nebo způsobily nepříteli takové ztráty, aby vzhledem k nim ÚV. nemohla již splnit svůj úkol.

Kanony musí mít možnost působit v celém tankovém prostoru, ve všech směrech pravděpodobných nájezdů a hlavně tam, kde musí tanky snížit svou rychlost.

Aby mohly kanony splnit svůj úkol, umísťujeme je především v prostoru pásma hlavního odporu, ale i v pásmu záchytném, podle okolností i středním.

Při tom musí být zaručena možnost vzájemné podpory kanonů i v těch případech, kdyby některý kanon byl předčasně vyřazen z boje.

K ochraně kanonů je nutno věnovat úpravě i zastření palebných stanovišť pečlivou pozornost. Ruch v palebných stanovištích musí být omezen na nejmenší míru, aby se zbraně předčasně neprozradily.

Palebná stanoviště v pásmu hlavního odporu nevolíme přímo na předním jeho okraji, nýbrž výhodněji tak, aby byla mimo rozptyl dělové palby, řízené na čelní pásma hlavního odporu.

Přímý přístup k palebným stanovištím chráníme co možná souvislým pásmem pasivních prostředků a vzdálenějšími pasivními prostředky se snažíme svést útok nepřátelské ÚV. do těch prostorů, které jsou pro střelbu kanonů zvláště příznivé. Při tom umísťujeme pasivní prostředky nenápadně nebo je chráníme palbou pěchotních zbraní, aby je nepřítel nemohl odstranit.

Pro zahájení palby platí zásada: Nezačínat předčasně, nýbrž vždy tak, aby úloha mohla být splněna ještě včas. Pro okamžik zahájení palby bude rozhodující hlavně počet cílů, které se objeví.

Cíle postřelujeme podle jejich důležitosti, především však ty, které ohrožují kanon. Pro každý kanon je stanoven obranný úsek. Úseky se mají překrývat. Neobjeví-li se tanky v celém předpolí obranného postavení, pálí na ně všechny kanony, pokud stačí svým účinným dostřelem. Bočná palba je výhodná potud, pokud může být palebné stanoviště zpredu chráněno krytem.

Pronikají-li nepřátelské útočné vozy přes palbu, která je na ně řízena, musí obsluha setrvat na svých místech bez pomyšlení na ústup a pálit na ně do posledního okamžiku, nedostane-li jiného rozkazu.

Pro blízkou ochranu musí mít obsluha ruční granáty a průbojné střelivo do svých pušek.

Poněvadž nájezd ÚV. bude velmi často provázen náletem bitevních letadel, musí taktický velitel pamatovat na OPL. kanonů. Proto je výhodné, mají-li kanony organicky přiděleny lehké kulomety, třeba jen v malém počtu (1 kulomet na četu), neboť p. l. střelba je prováděna na malé dálky a za nejvýhodnějších podmínek (letadla provádějí zpravidla „piké“).

Byl-li útok na nepřátelské ÚV. odražen, musí kanony bez výjimky změnit svá původní palebná stanoviště a zaujmout dříve již připravená stanoviště záměnná.

5. Ústupový boj.

Pro ústupový boj jsou nejvhodnější kanonové jednotky motorisované. Palebná stanoviště musí být tak volena, aby byl možný rychlý ústup normálními dopravními prostředky (nikoli tahem kanonů mužstvem).

Podle potřeby je nutno přidělit kanonům záštitu.

Další ústupová postavení musí být předvídána a stanoviště vybavena střelivem.

6. Zvláštní druhy boje.

V horách je činnost ÚV. snížena tím více, čím srážnější a členitější je terén. Tam bude nutno uplatňovat hlavně obranu komunikací, soutěsek a údolí. Kanony bude střežit tato místa jen tehdy, nebude-li možno tam uskutečnit v plném rozsahu pasivní obranu.

V lese bude nutno OPÚV. soustředit na místa příznivá pro akce ÚV. (průseky, mýtiny a p.) a nezapomínat na to, že mladý les ztěžuje sice činnost ÚV., ale není pro ni překážkou.

V osadách bude nutno pamatovat hlavně na komunikace k nim vedoucí. Kanony neumísťujeme přímo na okraji osad, nýbrž v dostatečné vzdálenosti.

*

Jsem si vědom toho, že tento článek nemůže být považován za úplný. Mohl by splnit své poslání jen tehdy, kdyby u čtenářů vyvolal ohlas, který by uvedené zásady doplnil, opravil, potvrdil anebo i vyvrátil.

Pěchota u nás a v cizině.

Kpt. děl. Karel Gruncl:

Kulometný prapor v boji.

(Příklad ze světové války.)

Organisaci a použití kulometných praporů v boji je v některých armádách věnována zvýšená pozornost. I v naší armádě byla tato organisace studována. Nebude tudíž bez zajímavosti, všimneme-li si, jaké zkušenosti byly učiněny s kulometným praporem za světové války. Prostudujme si činnost amerického kulometného praporu, který byl zasazen na západní frontě u Chateau Thierry v červnu 1918.

Organisace praporu. 7. americký kulometný prapor byl postaven r. 1917 z aktivního mužstva, vybraného od 2 pěších pluků, a měl:

velitelství praporu a 2 kulometné roty, z nichž každá měla: velitele, 3 čety po 4 kulometech, materiální zálohu 4 kulometů.

Celkem měl prapor 20 důstojníků a 375 mužů. Roty byly vyzbrojeny těžkými, vzduchem chlazenými kulomety Hotchkiss. Výcvik mužstva u kulometů byl uspokojivý, zato však výcvik fidičského personálu byl nedostatečný. Kulomety se totiž dopravovaly na lehkých nákladních autech. V květnu 1918 bylo u praporu 52 lehkých 15tunových nákladních aut Ford, 6 osobních aut a 24 motocyklů (některé s přívěsným vozíkem). Prapor byl ubytován v La Ferté, kde měl 30/V v 10 hod. poplach. Přesun praporu na frontu: Ještě v ubytovacím místě dostal velitel praporu rozkaz, aby se pře-